

Børne Blad

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 19.

11te mai 1901.

27de aars

P. C. Asbjørnsen.

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forstud. I pakker til en adresse paa over 5 eksemplarer leveres det for 40 cents, og over 25 eksemplarer for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Alt vedkommende reaktioner af bladet sendes til Rev. O. P. Bangsnes, Story City, Iowa.

Penge og bestillinger samt alt, hvad der angaar ekspeditionen, sendes direkte til

Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa

Bemærkninger til bibelhistorien, stykke 18.

Josef sælges af sine brødre.

Her begynder Josefs historie. Den følger vi nu, lige til historien om Moses begynder. Grunden til at vi faar høre saa meget om Josef, er den, at med ham begynder en ny tid for Guds menighed i det gamle testamente. Under patriarkerne Abraham, Isak og Jakob var menigheden med løftet om den frelser, som skulde komme, nærmest inden familien. — Nu skal den gaa over til at blive et helt folk. Og til at berede denne overgang bruger Gud Josef. Derfor maa vi heller ikke glemme, at det, som vi nu faar høre om Josef, styrer og leder Gud saaledes, at han faar sin vilje frem. Og den er altid god, om han end maa bruge syndige menester til at fremme den.

Uf det, som fortælles os i dette stykke om Jakobs sønner, kan vi forstaa, at naar vi undtager Josef og Benjamin, var de allesammen ugudelige. Og saa fromme forældre faar somme-tider den tunge sorg, at deres børn bliver ugudelige. Saadanne børn forstaaar ikke selv, hvilket tungt kors de er for sine forældre. Dersom de senere ombender sig, saa som Jakobs sønner gjorde, da forstaaar de det. Men da faar de ogsaa bittert angre, hvad de har gjort.

Josef blev hadet af sine brødre, fordi han klagede til faderen over deres onde gjerninger. De burde heller have takket ham, fordi han paa den maade vilde stanse dem i deres ugudelighed.

Da faderen var glad i sin søn Josef, fordi han var from og ihdig og tillige lønne ham for hans ihdighed ved at give ham en sid kjortel, taalte brødrene heller ikke dette; men havde ham endnu mere.

Men det, som allermost vakte brødrenes had mod Josef, var de drømmeshyn, som Gud gav ham. I disse drømmeshyn lod Gud stille frem for hans blik den magt og myndighed, hvortil Gud engang vilde ophøje ham. Da han fortalte brødrene om disse ting, havde de ham

endnu mere end før. Ja selv faderen syntes dette gif for vidt og skjendte paa ham. Han var vel bange for, at hans kjære søn Josef var bleven hovmodig. Men faderen kunde alligevel ikke glemme drømmen, og mente, at Gud kanske nok kunde have sin hensigt med disse drømme.

Endelig brød hadet ud i handling. Ønstet hos de fleste var at myrde ham. Dette syntes Ruben og Juda var vel meget. Deres samvittighed holdt igjen. Saa fik de hindre, at han blev myrdet. Men han blev kastet i en brønd. Brønden var vistnok tom for vand, men den var dog et dybt, mørkt og stidigt underjordisk fængsel. Og mens han i dette fængsel græd og bad dem om redning, sad de og holdt maaltid. Det var en hel fest for dem at plage ham.

Det er fælt, hvorledes hadet kan gjøre menneſtehjertet stugt. Bed Gud bevare eders hjerte for den synd!

Men endnu videre gif deres forte had. Synden stanſer ikke tidlig, naar den først faar magt. Den fører menneſtene videre og videre i ugudeligheden. Da en god anledning gaves til ganske at blive sin broder tvit, solgte de ham for 20 sølvpenge. Vi kjenner en anden, langt mere uſtyldig end Josef, som blev solgt for 30 sølvpenge. Han var ogsaa faderens elſtede søn; men hans brødre efter kjøbet havde ham, solgte ham, berøvede ham hans klæder, og tilslut myrbede de ham. Det var vor kjære herre Jesus. Josef er et forbillede paa ham. Onde menester handlede ilde mod begge, men Gud lebede alt til det bedste.

Tilslut hører vi, hvorledes brødrene for at skjule sin egen onde gjerning bragte den tungeste sorg over sin fader.

Dette er et ret et ſpeil, hvori vi kan ſe ſynden og dens følger.

Under sneen.

En fortælling ved H. B. Klæboe.

1ste kapitel.

"Jens, huſt paa at bede din lærer om at faa gaa en smule tidligere i eftermiddag. Papa ſiger, at det ſer ud til at blive et forfærdeligt ſnefog; huſt derfor paa, at du kommer lige hjem. Det vil ſandsynligviſ blive tidlig mørkt."

"Ja, mama", ſvarede gutten, "men du maa bare ikke være bange." Og han begav ſig nu ivei til ſtolen, der laa 1½ mil borte. "Jeg ſtal

nok komme tidsnok hjem; pht, tror du, jeg bryder mig om sneen", raadte han til hende, idet han gik. Han holdt sin skoleransel høit op, kastede den i veiret og fangede den med den anden haand og gik sløitende afsted. Han havde øiensynlig lært sine lekser godt idag.

Luften havde dette dystre, tunge udseende, som i almindelighed forkynder et sterkt snefald, stjont naboerne sagde, at tulden var altfor sterkt til, at man nu skulde vente nogen sne. Men der var dog tegn til en nær forestaaende forandring. Himlen blev mørkere og mørkere. Stjerne blev tungere og tungere og førmede sig ligesom til en tæt masse. Der var en lydløs stilhed i luften; fuglene hastede med at finde sig et skjulested; nu og da var der en dump lyd som af fjerne vindstød og saa pludselig en rysten gennem træstammerne, og saa var alt stille igjen. Undertiden hang en liben sneflot et øieblik i luften og faldt saa ned paa den frosne jordbund; men Jens sprang slyngende og sløitende sin vei, og hvis han havde nogen tante paa sneen, saa var det blot for at afmale sig, hvilket en herlig sneboldkastning han og hans kamerater skulde faa.

"Na gid, aa gid det vilde sne! Ja, gid det vilde sne i hele nat. Gid det dernæst vilde frøse i hele fjorten dage", sagde han ved sig selv, "aa, hvad moro det skulde blive!"

"Holloi der!" skreg en stemme bag ham, "sender man dig paa skolen idag i slikt veir, da det ser ud til rent ubeir og slikt et svært snefald?" Det var en gammel karl, der boede tæt ved dem, og som nu tjørte hjemover. "Ja, ja skulde ikke det være bare moro!" svarede Jens leende. "Jo, for eber gutter", svarede den gamle; "der var nok engang, at jeg havde min tid og syntes det samme", fortsatte han; "men sne gjør ikke os fattigfolk rige; stal jeg sige dig. Jeg huffer, at min faber engang blev borte i sneen paa disse kanter, det er nu 50 aar siden. Dengang var jeg bare gut. Gudstjeb, han frelste's dog, men med nød og neppe. Siden den tid brød jeg mig mindre om sneen; thi far fik et knæ, han aldrig forbandt." Jens saa tankfuld ud et øieblik. "Rjære, hvorledes gif det til?" spurgte han. "Uveiret kom pludselig paa, ser du. Han tog feil af veien og gif rundt og rundt og kom tilbage til det sted, hvorfra han var gaaet ud, da det tog til at sne. Saa begyndte han at føle sig forfærdelig træt og søvrig, men han efterkom heldigvis ikke sit eget ønske at lægge sig til at sove. Havde han gjort

det, vilde han have sovet sig ind i døben med engang."

Udtrykket i Jens's ansigt lignede et stort spørgsmaalstegn.

"Saa kom faarehunden, en stor søvner far uden hale, luffende ud af stoven og tog fat i far ved armen, gjøede og rystede ham for at faa ham til at holde sig vaagen, gif saa foran ham i nogle stridts afstand og fulgte ham saaledes lige til stuebøren."

Jens begyndte at se endnu mere tankfuld ud. Det slog ham dette. Mon han eller hans far kunde komme i nogen saaban omstændighed, ifald de skulde blive overfaldt af en snestorm?

"Tøv", tænkte han, "jeg kjender hver sti og hver sten paa disse kanter; jeg kunde da albrig gaa mig bort; jeg kan ikke begribe, hvorledes folk kan tage feil og gaa vild."

"Udjø, da, gutten min!" sagde den gamle og tjørte videre. "Hust paa at gaa lige hjem."

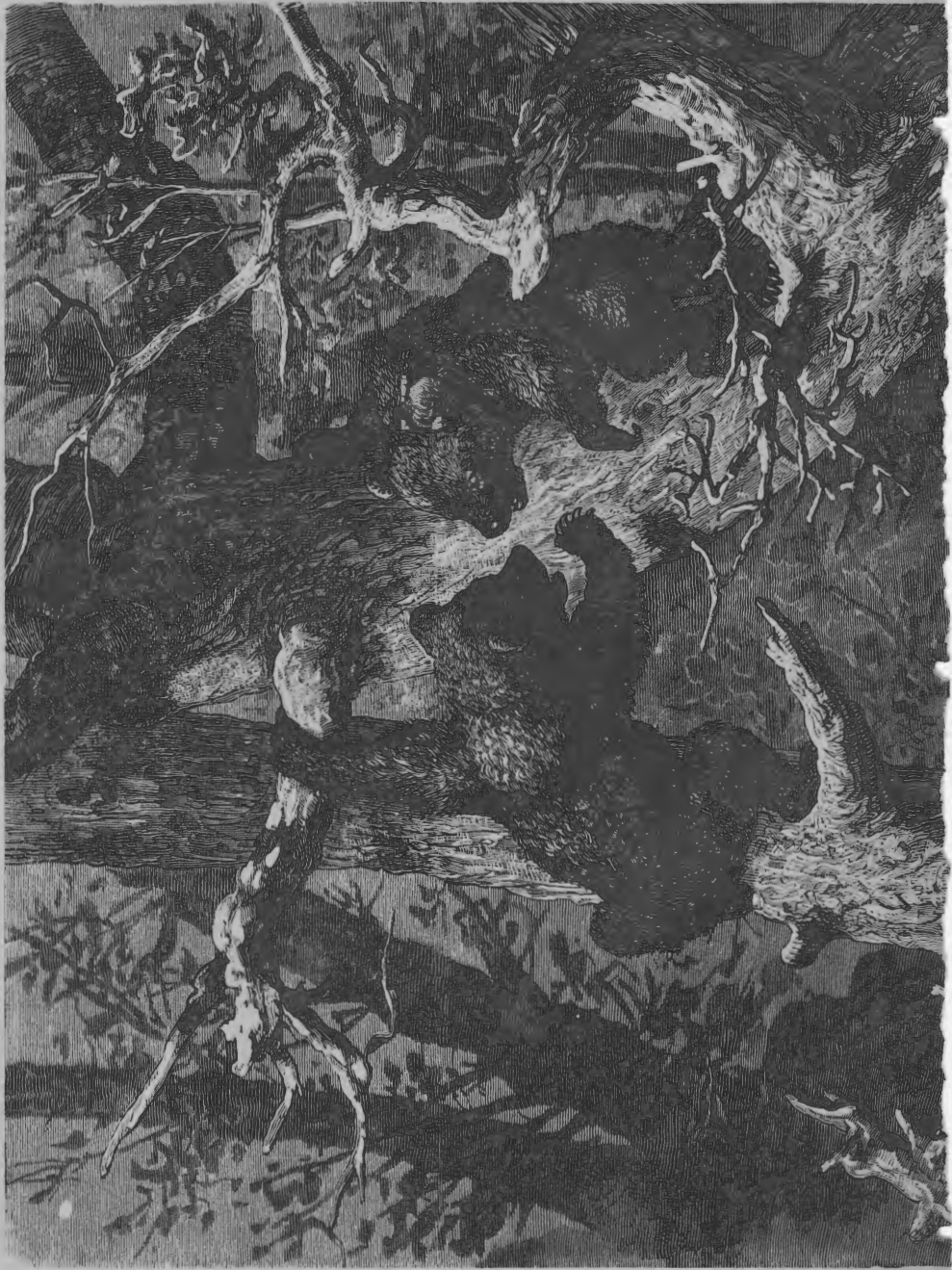
"Stal ste, Tomas, godmorgen!"

Det var ganske hørt op at sne. De veirflogne folk havde desværre nok taget feil dengang, mente Jens.

* * *

Formiddagsstolen var over, og de gutter, der havde lang vei til skolen, havde middag med sig for at slippe at gaa den lange vei dobbelt op. Dette fritvarter var det længste, og man legede da som sedvanlig ude i gaarden. Skoleklokken slog to, og alle styrtebe ind i klasserne.

Det blev mørkt næsten med engang, mørkere og mørkere, saa hørnene ikke længere kunde se at strive. Klokken tre maatte læreren tænde lamperne. Det sneede sterkt og havde nu holdt paa i et par timer. "I gutter, som har lang vei, faar se til at komme jer iveri det forreste I kan", sagde læreren. "Stynd eber nu hurtigst mulig." Jens og tolv kamerater reiste sig, pakkede ind sine ransler, bukkede dybt i døren og forsvandt. Men derude paa gaden, hvor saa ikke fristelsen besnærende for dem i stikkelse af to tommer sne, deilig hvid sne. At stanse for at strabe lidt sammen af dette skjelsagtig bløde, at presse det godt i haanden og at danne og forme det smukt i haanden og saa at faa kyle snebolden med lynets fart i natten paa en af kameraterne — nei, hvem kunde vel modstaa det? Jens og hans venner kunde det ialfald ikke, og snart foregik den lystigste og frøgteligste sneboldkrig. Men sneen faldt og faldt og faldt,

Fløremor med unger.

som et tykt, blødt teppe laa den der over alle gaderne.

* * *

Himmelen blev mørkere og mørkere. Bludselig ringede skoleklokken, og nu fik alle bhgutterne fri, og det kan nok hælde, at de stormede ud. Men de 12 slaaskjæmper satte nu afsted i vild flugt, spredt til alle kanter. Det manglede bare, at bestyreren skulde faa se dem saa nær skolen, efterat han havde befalet dem at gaa hjem for 2 timer siden!

Det var næsten balmørkt. Vinden rustede og hylede værre og værre og drev sneen op i svære bynger, og sneflakkerne hvirvlede og dansede i luften paa kryds og paa tværs, bagover og fremover, opover og nedover, saa en knap kunde se eller aande.

2det Kapitel.

Undervejs.

Men der var ikke spørgsmaal om her at være ræb. Jens maatte se at komme sig hjem, skjønt udsigterne var alt andet end lyse. Sneen havde nu timevis falbt saa tæt og saa lybløst; den dækkede vei og broslægning; vinden havde dnyget op store fantastiske hauger og snebjerge i alle kroge, og overalt omkring var marken en eneste sneørten. Der var ingen fodgjænger at se og ikke en lyd at høre, andtagen vindens hulen og forfærdelige piben. Med engang hørtes midt gennem stormen og snefoget en afbrudt stemme, der sang hint bekjendte salmevers: "Jesús, sthr du mine tanker" o. s. v. Saa blev det stille igjen, alt eftersom han, der sang, fjernede sig mere og mere. Det var Jens, som sang. Just som han var kommen ud fra byen, mødte han en politibetjent i sin store kappe og hjelm, ganste bedækket af sne. "Hei, gut, du er sent ude paa en aften som denne", raabte politibetjenten. "Du vil neppe kunne naa dit hjem, før mørket falder paa. Heber du ikke Jens Munch? Gjør du ikke?" "Jo", svarede Jens. "Jeg kjender veien godt, og jeg er aldeles ikke bange." "Vel, vel! men pas paa at holde dig til veien, og skulde du tage sporet, saa huff paa at komme nedover igjen og fortsæt ikke paa maafaa." Jens var en smule bange for politibetjenten og var derfor glad over, at samtalen ikke varede længe; thi naar man har gjort noget galt, som Jens nhs, saa frygter man straf. "Ja, gib du vel var hjemme", mumlede betjenten ved sig selv, der han slentrede videre.

Da Jens kom ud og bort fra byen, blev veiret værre og værre; inde i byen hadde man nok ikke begreb om, hvordan det var her ude paa landeveien. Stundom kunde Jens ikke komme af flekken, men maatte vende ryggen mod stormen. Sneen piskede ham i ansigtet, hvirvlede ham rundt og tog næsten pusten fra ham. Veiret blindebe hans øine, saa han herten kunde se vei eller sti, ja ikke to skridt frem.

Han kunde nu ikke synge; han forsøgte at plystre, men vinden peb saa, at selv det kunde han ikke høre. Nu begyndte han at blive modløs og træt, og uvilkaarlig sukke han: Sid jeg var hjemme! Men Jens var en tapper gut, som ikke gav sig med det samme. Med engang kom der et forfærdeligt vindstød og et helt sne-tag velte imod ham, saa han tumlede mod jorden.

Han maatte have forslaaet sig i dette fald; thi da han igjen kom paa benene, vidste han ikke længere, hvor han var. Han kjæmpede sig frem nogle skridt, og han syntes endog at kjende et og andet træ, der — som han mente — beviste, at han nu straks skulde være hjemme.

Men har du været ude i snestorm, saa ved du, at det er overmaade let at tage feil. Et eneste skridt tilhøire istedenfor tilvenstre er nok, og du kan komme til at vandre og vandre, til du endelig befinder dig paa samme sted. Noget lignende hændte vor stakkars Jens.

Han var nok langt fra hjemmet; thi vildebet af vinden og snedrevet var han gaaet netop i modsat retning af hjemmet. Han gled ned i store huller og kjæmpede sig med møie op igjen; nu var sneen saa dyb, at den naaede ham til knæ. Han frøs paa hænder og fødder, og klæderne var stive. Endelig var han midt inde i tykke stoven, men her blev han saa ubeskrivelig træt og søvrig. Han magtede ikke mere, han falbt og orkede ikke at reise sig. Det var det sidste, han huffede.

* * *

"Men kjære, hvor bliver der af Jens?" sagde faderen, idet han aabnede yderdøren og saa ud i den vilde stormveld. "Det er tiden nu, at han skulde være hjemme. Det er nok bedst, at jeg gaar ud og ser efter ham, synes du ikke, mama?"

"Jo, han burde være hjemme nu", svarede hans hustru. "Jeg bad ham om at være snar; desuden sagde jeg ham, at han skulde bede sin lærer om lov til at gaa tidlig hjem, da jeg hørte, at du sagde, det saa ud til snestorm idag. Klokken er nu alt 6, og mørkt er det og!" J

det samme kom et forfærdeligt vindstød, der faldte hufet med sne.

"For et veir!" sagde faderen angst. "Tænd lampen, mama." Hans hustru ahløb i tausshed; forfærdelse havde lammet deres tunge. Tanken paa deres lille Jens var alt, hvad de kunde rumme i dette øieblik, og begge hjerter skreg til Gud om hjælp og frelse for barnet.

3dje kapitel.

Borte.

Jens's fader, Tomas Munch, gav sig da iver for at søge efter gutten. Men hvor mørkt det var derude, og sliq som sneen havde vokset i de sidste timer! Med tungt hjerte arbejdede han sig nedover.

"Stakkars, kjære gutten min", sagde han ved sig selv, "stakkars, kjære gutten min, jeg er bange for, at vi aldrig faar dig levende igjen! Men Herren er naadig og fuld af forbarmelse; om han vil, kan han alligevel frelse barnet. O Gud! Er det din vilje, saa red ham, — men skulde du finde, at saa ikke bør ste, skulde du finde det nødvendigt at prøve os, o, saa send os dog kraft og styrke og hengivelse under din naadige vilje!" Nu var han allerede langt — mere end halvveis; men intet spor efter lille Jens var at se.

Sneen faldt og faldt, vinden hvirvlede den paa kryds og tværs i luften, samlede den sammen til svære bjerge hist og her, og fodsporene udslettedes inden saa sekunder.

(Forts.)

Guds tre hjælpemidler.

"Det er svært vanskeligt at gjøre det, som er ret", sagde en dag en liden gut til sin moder. "Jeg tror ikke, Gud vil straffe børn for det sthyge, de gjør, naar de ikke kan gjøre for det."

Moderen var nok ikke enig med gutten sin, og derfor sagde hun:

"Men børn kan lade være at gjøre det, som er sthyt, hvis de bruger de hjælpemidler, som Gud giver os."

"De hjælpemidler, Gud giver os!" udraabte gutten, som om han havde hørt noget rigtig rart. "Hvad er det for noget? Jeg har aldrig hørt om sliqt før."

"Na jo, det har du nok, om du ikke netop har hørt det udtryk, jeg brugte for en liden

stund siden. Jeg skal sige dig, hvilke hjælpemidler det er, Gud giver os. Først er det b i b e l e n, som viser os, hvad der er ret, saa den Helliga a n d, som giver os kraft til at gjøre det rette, endelig s a m v i t t i g h e d e n, der bebrejder os, naar vi gjør ondt, og opmuntrer os, naar vi gjør ret. Disse er de tre hjælpemidler, Gud giver børnene.

Hans gif bort til vinduet, saa op mod den blaa himmel og tænkte en liden stund i stilhed over sagen. Derpaa vendte han sig mod moderen og sagde:

"Ja, nu tror jeg nok, at Gud hjælper børnene, og det er ikke hans skyld, at de er sthyge; men hvorfor gjør de da ikke det, som er ret?"

"Fordi de ikke benytter sig af disse hjælpemidler", svarede moderen.

"Nu skjønner jeg det", sagde Hans med taarer i øinene. "Gutter behøver ikke at gjøre det, som er sthyt. Og hvis de gjør det, er det ikke Guds skyld."

Hvis nu gutter og piger vil læse Guds ord for at finde lys, endvidere bede om den Helligaands kraft, samt endelig lytte til samvittighedsens røst der inde i hjertet, da vil de nok holde sig borte fra alt, som er sthyt og ondt.

Brug to speil!

Det er ikke pent at se stidne gutter og piger. Fader, moder og lærere siger, at børn bør være rene og pene.

Du har et speil i dit soveværelse. I det speiler du dit ansigt ialfald en gang om dagen. Er du da ikke, som du mener, du bør være det, da sørger du for, at du kan blive det. Det er bra.

Men du har en sjæl ogsaa! Hvorledes ser den ud? Det er ligesom jeg har det paa følelsen, at den nok ikke er saa pen som dit ansigt. Hvoraf kommer det? Jo, sikkert deraf, at du ikke bruger speilet saa meget paa din sjæl som paa dit ansigt. Et lidet raad: se dig ind i sjælen, saa godt du kan. Se saa til at saa et sandt billede af din sjæl, saadan som den i virkeligheden er. Lad det ikke stramme dig, at du ikke er saa pen, som du gjerne vilde være. Du maa se smudset, før du kan saa det af. Men naar du faar se flekterne, da gjælder det at arbejde paa at saa dem væk. Og ser du, som jeg nok tænker, noget pent, da glæd dig ved det og tak Gud for det. Altsaa: To speil! Et for legemet og et for sjælen.

Til billederne.

B. C. Ashjornsen.

Den, som kan fortælle eventyr godt, han er barnas ven, det slaar aldrig fejl. Da jeg var liden gut, havde jeg en ven, en lidt ældre gut, som besøgte os en dag hver uge. Og han kunde 160 — et hundrede og seksti — eventyr. Og hver gang, han var hos os, fortalte han et eller flere af dem, efterjom de var lange til. Og han var altid velkommen. Den dag, han kom, var simpelthen en festdag. Men stort flinkere til at fortælle eventyr end den gamle, tykke, snille manden, som sidder der paa billedet, har vel neppe nogen været.

Bjørnemor med unger.

Hvad er det for en underlig adfærd disse bjørnene gjør sig skylbig i? Du tror kanske, de bare leker, du. Eller tænker du dig maaffe, at de to unger har været uskilfelige og rømmer fra sin mor op i træerne forat undgaa bass? Nei da, — ingen af delene. Men bjørnemor, som har en usigelig fin næse, som det heder, har langt borte været en fiende, sandsynligvis et menneske, som kommer henimod dem, og saa faar hun begge ungerne til at krybe op i træerne forat vide dem i sikkerhed, mens hun selv tar imod fienden. Og da er hun ikke god at komme ud for. En bjørn kan være godmodig nok. Jeg ved et tilfælde, hvor en bjørn legte noksaa pent med nogle børn, som troede, det var en stor hund. Men de fjære ungerne sine er hun var om. Har hun dem med sig, er det nok bedst at holde sig paa afstand.

Opløsning paa gaader i nr. 17.

Geografisk gaade:

- Reapel. 1. Norge.
2. Egersund.
3. Arendal
4. Pernambuco.
5. Eriksjø.
6. Lindløping

Firkantgaade:

D b i n
b o r a
i r a n
n a n a.

Billedgaader:

Kinesernes store mur kan ei væрге landet.

Bogstavgaade.

1. 2. 3. 4

Jeg her betegner et punkt paa jord;
du selv maa finde det rette ord.

2. 3. 4

En toll for din tanke, dit ønske, din bøn;
jeg merkes af øret, for oiet i løn.

7. 6. 5.

Jeg nu er et redskab saa nyttigt til brug,
jeg følges som østest af traad og af plug.

5. 6. 7.

For sinene flest jeg nu er en fryd!
dog hørte man aldrig fra mig en lyd.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.

Du finder mig helst i en himmelegn,
hvor aldrig vel hørtes der falder regn.

J. B. Hedrum.

Billedgaade.

S I D E

N X N G I T I.

Johan Myhre, Kristiania.